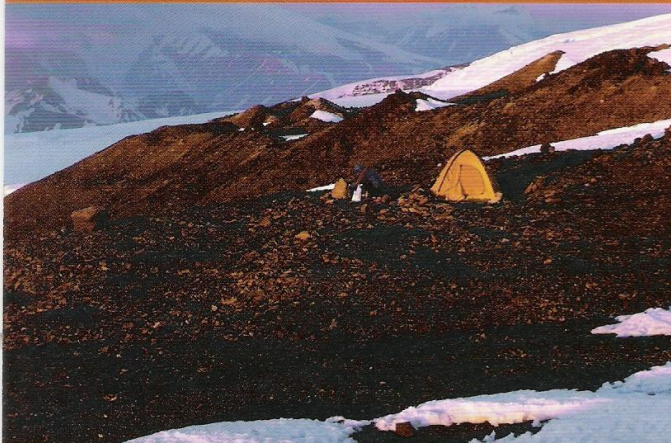

Text i fotografies de Francesc Sánchez

LA MUNTANYA DE MARBRE, MARMOLEJO 6.110 M

Terreny volcànic

Posta de sol

Els Andes són una serralada que s'estèn per gran part del continent americà, de Veneçuela fins a la Patagònia. A la frontera entre Argentina i Xile trobem el Cerro Marmolejo, de 6.110 metres, un cim d'accés llunyà ja que sembla que mai l'arribis a tenir a l'abast. A prop Trobem el volcà San José de 5.878 metres, parada obligada en el nostre trajecte.

El trajecte que realitzem en vehicle per aproximar-nos a la vall del "Estéreo Marmolejo" se'ns mostra ridículament curt en comparació a les dimensions de la muntanya. Les estivacions del gegant resten lluny, molt lluny. Abans de finalitzar el trajecte motoritzat, poc abans d'arribar a l'inici de la senda, li comento a l'Andy, el guarda del refugi Lo Valdés:

- Andy, No hi ha manera que aquesta bèstia de quatre rodes ens porti més amunt?

Andy estaciona el 4 x 4 en el lloc on neix el polsós corriol i després de bai-

jar del cotxe em dóna una plantofadeta a les cames i em respon amb el típic accent anglès:

- A partir d'aquest moment, l'únic transport que tens són aquestes cames.

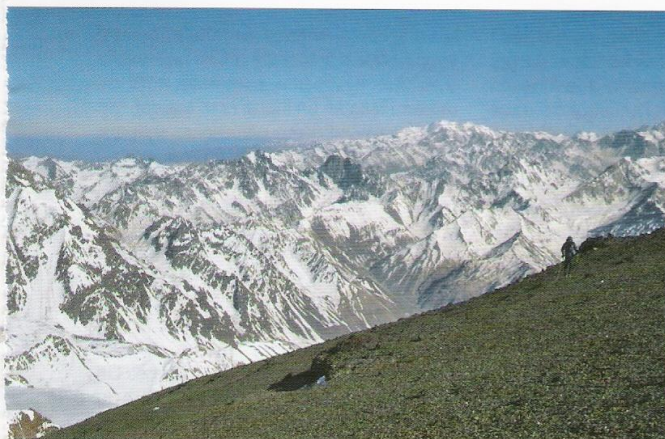
Observo la motxilla endarrerint per uns absurds segons l'inici del suplici.

- Estimats filferros fibrosos... em dic a mi mateix... ha arribat l'hora de la veritat.

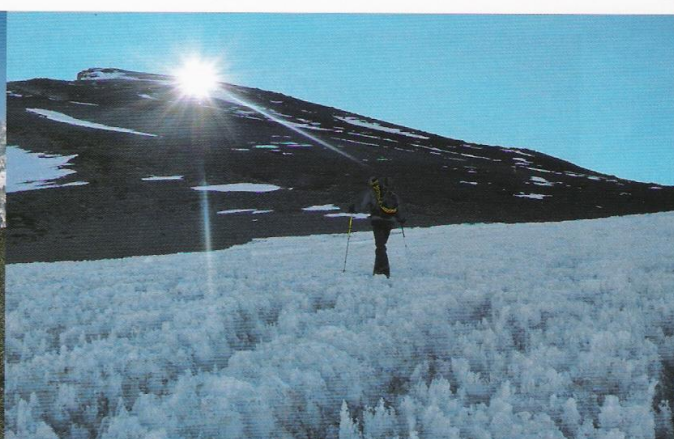
Pas rere pas iniciem la llarga marxa. Hem refet una i una altra vegada les motxilles, cada vegada amb la intenció

de treure quelcom imprescindible, fins que hem arribat a la conclusió que res és innecessari. Malgrat tot, el pes es deixa notar. Un vell truc fa que el volum no sigui excessiu: fa temps que, sigui quina sigui l'ascensió, portem motxilles de 50 a 55 litres de capacitat, així ens evitem carregar-nos en excés, ja que el que no té cabuda doncs ... simplement "no té cabuda".

Poca estona després arribem a les immenses planúries conegudes com la "Engorda de San José". Els vulcanòlegs sostenen que aquest immens cràter va ser, fa moltíssims anys, una gegantina caldera, una mena de llac

Panoràmica des de dalt del Marmolejo

Llit nevat del riu

de lava incandescent. Dos rius fan meandres entre les planúries, obligant-nos a submergir-nos a les fredes aigües fins a una mica més amunt dels genolls. Som a la primavera i aquests rius s'han de traspasar a primera hora del matí. Més tard el desgel els fa guanyar cabal i es converteixen en un perill potencial.

A partir dels 2.600 metres comencem a trepitjar neu. Ja no abandonarem el paisatge glacial fins a ser per sobre dels 5.400 metres d'alçada. Incongruència dels Andes. El vent a les alçades és el culpable.

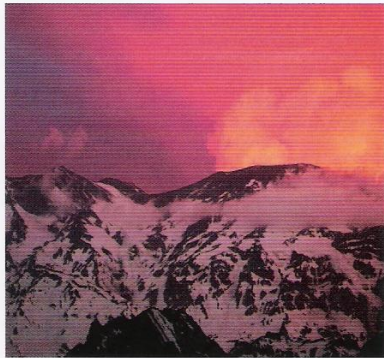
Llarga marxa. Caminem sobre el llit nevat del riu. L'aigua rugeix a intervals, audible a les nostres orelles, invisible sota els nostres peus. La caminada transcorre amb la idea que hem de dosificar les forces. A estones ens aturem per desfer neu, descansar, hidratar-nos i prendre un pisco labis. Avui només és el primer dia dels que necessitarem per pujar aquesta gran muntanya en estil alpí. Primera nit en el que acostuma a ser el campament base estival, a 3.400 metres. Davant nostre contemplem l'espectacle mineral del gran cim d'ataronjades parets que van sortir de l'anonimat gràcies a l'espec-

tacular cascada de gel fòssil i de serac de la Senda Real, oberta dos anys abans del nostre viatge i que va desaparèixer la temporada següent de ser escalada i divulgada. A l'estiu les mules arriben a aquest campament i sol ser habitual que diversos grups de muntanyencs coincideixin en aquest campament base. Ara, fins on la vista arriba, tot està cobert de neu i soledat, i aquesta darrera és tan absoluta i té tal magnitud, que fins i tot el vent sembla ser absent. La fosca aviat serà total, però la neu sembla voler retenir encara una tènue il·luminació blavosa. Magna soledat.

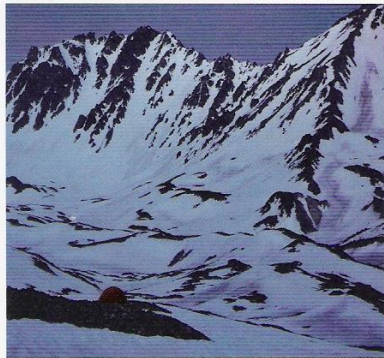
Segon dia de marxa. La jornada que resultarà més dura després del jorn del cim. Hem de pujar a l'aresta per una interminable pala de neu que a la part alta arriba a tenir 45 graus d'inclinació. És l'únic tram amb una mica d'inclinació de l'ascensió del Marmolejo per la qual cosa es considera la seva via normal. La part final de la pala, el cansament, la monotonia del terreny, el pes de la motxilla i els penitents es barregen en una mena de còctel desagradable i impropí. Per fi assolim l'aresta i tan bon punt hi som localitzem els replans on s'acostuma a instal·lar el segon campament. Una vegada muntada la tenda i després d'un fogaç sopar, gaudim d'una posta de Sol bíblica. Som a 4.200 metres d'altura i el nostre mirador privilegiat fa que ens considerem uns grans privilegiats. Els alpinistes no ho volem, però

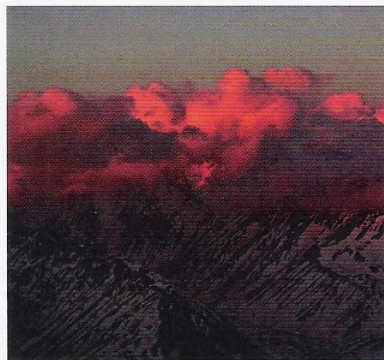
Escalada en gel

Cel rogent

Vistes nevades

Cel amenaçant

el nostre camí per les altes muntanyes i la nostra dansa per les verticals parets és el que més s'assembla a la llibertat del vol. Ens fonem en l'escalfor dels sacs de plomes, dins de la fràgil crisàlide de la petita tenda. Fora, la nit és glacial. Per sort el temps continua essent excel·lent i el fantasma del "viento blanco", etern enemic dels muntanyencs que vénen a aquestes contrades, encara no ha fet acte de presència.

“Aquest immens cràter va ser, fa moltíssims anys, una gegantina caldera, una mena de llac de lava incandescent”

Tercer dia, aquest és un jorn de trànsit. Ens sentim en bona forma. Ens anem aclimatant prou bé i avui dormirem a 5.000 metres. Arribem al solitari "campament tres" amb diverses consignes secretes que ens ronden pel cap: per fi s'ha acabat pujar carregats i demà és el dia del cim. Avui hem dosificat l'esforç de manera intel·ligent. Ens hidratem, mengem i tornem a beure. L'emplaçament d'aquest campament és indescriptiblement salvatge. En un indret com aquest l'home tan sols es pot sentir un gra de pols en tanta infinitat. Més enllà d'on arriba la vista, tot són onades de grans muntanyes. Al fons, molt lluny, es pot veure l'Aconcagua i el seu vessant sud. Reconec la muntanya perquè vaig ser-hi fa més de vint anys, primer sota el precipici i després al cim. La posta de sol comença amb tints gòtics i acaba sent èpica. Em concentro perquè les meves retines retinguin cada instant tan efímer. Els colors, les imatges, les tonalitats, canvien a una velocitat lenta però constant i

la vertiginosa caiguda de la temperatura fa que aquest crepuscle resulti impossible d'oblidar. Em sento conforme amb mi mateix i feliç en un indret com aquest, tan remot i solitari, i em plau sobre manera poder compartir-ho amb un vell amic i haver arribat fins aquí lleugers d'equipatge i sense haver fet un pas enrere.

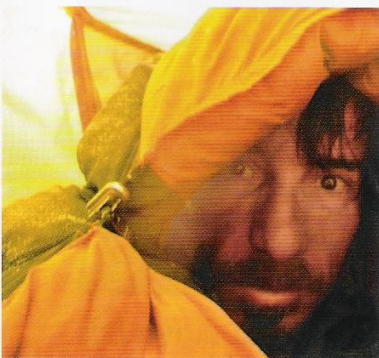
Quart dia. Jorn del cim. Comencem a caminar abans que el sol despunti i trenqui la gèlida línia de l'horitzó. Avui el vent, sense ser fort, sí que ens fa una desagradable visita. Estem al seu regne i som nosaltres els intrusos. Un gran *plateau* de neu conegut com la glacera del Marmolejo dona pas a unes pales de poca inclinació que ens permeten arribar al con pedregós que sustenta el cim. Per sort la neu és força abundant i oculta totalment les esquerdes de la glacera fins al punt que hem deixat els *baudriers* i la corda a la tenda. Volem anar lleugers i avui sí, notarem la manca d'aclimatació i els darrers mil metres de desnivell. Dit i fet, hores més tard caminem de manera pesada, respirant en excés i notant l'esbojarrat bombeig del cor. Els dos coneixem aquesta sensació per haver-la experimentat prèviament en més d'una ocasió. És el preu de pujar a un sis mil sense una aclimatació prèvia adient. Els darrers metres, com no podia ser de cap altra manera, es fan inacabables, una veritable prova per a tossuts. Em ve a la memòria la dita de la família de Shackleton, el famós explorador polar de la dècada del 1910: "Vencerem per insistència".

Pocs metres abans de pujar el darrer pendent ens posem a riure pels descoberts. Fa dos dies érem dos muntanyencs vigorosos i meticulosos, dosifi-

cant esforços i procurant-nos una excel·lent hidratació. Ara semblen dos avis de l'Insero als quals se'ls ha escapat l'autobús i no els queda cap altre remei que continuar caminant. Sis hores després d'haver abandonat la comoditat de la tenda, estem trepitjant l'aspre espai del cim. El vent és desagradable i la permanència al cim és la justa i imprescindible per fer les fotos de rigor. Estem dalt del Marmolejo, a 6.110 metres sobre el nivell del mar, el sis mil més astral del planeta. Cal baixar, baixar i baixar. Perdre alçada és el millor antídoto contra l'atordiment fruit de la manca d'aclimatació. Baixar a la recerca d'oxigen, baixar a la recerca de la nostra tenda, veritable bombolla amb fragàncies de llar enmig d'un planeta inhòspit. Baixar per assaborir la mel de la victòria. L'important no és el que pugues, si no com ho pugues i, sobretot, com ho arribes a baixar.

“Estem dalt del Marmolejo, a 6.110 metres sobre el nivell del mar, el sis mil més austral del planeta”

Vessant oest del volcà de San José 5.878 metres Milers, milions, trilions de penitents per tot arreu! Fins allà on arriba la vista formen una filera aquests fantasmes glaçats. A la nit se succeïen un darrere l'altre, com les onades d'un oceà sense vores. Més tard la nit lletosa del matí ha confirmat el que sospitàvem: definitivament ens hem perdut i hem optat pel pitjor “camí”. De poc ens han servit les minses explicacions que ens va donar un guia que baixava amb un parell d'andorrans d'un intent frustrat de fer cim. Per molt que ens va advertir que en un cert punt havíem d'abandonar l'aresta i anar a la recerca dels “vallecito”, amb la foscor de la nit ens hem passat de llarg. Hem tingut por de ficar-nos enmig de la glacera i les esquerdes de la nit, sense lluna i sense corda, i al final hem anat a parar de ple al mig dels extensos camps de penitents.

Aspecte acabat de llevar

Observo amb certa angoixa aquesta filera infinita de sagetes glaçades. Estàtics fantasmes sense ànima, les dents gegants de tots els taurons del món s'han donat cita en aquesta maleïda muntanya. Un exèrcit imparable. Una croada medieval. Els russos a la porta de Berlín. Àtila i els huns a les portes de Roma. L'esgotament ens està fent dubtar. Al fons, darrere les interminables fileres de penitents, veiem les roques salvadores. L'aresta és un immens detritus on totes les pedres semblen tenir vida pròpia. Es mouen, ballen, perden l'equilibri, però a nosaltres ara ens sembla un indret meravellós. Com a mínim, no hi ha penitents!

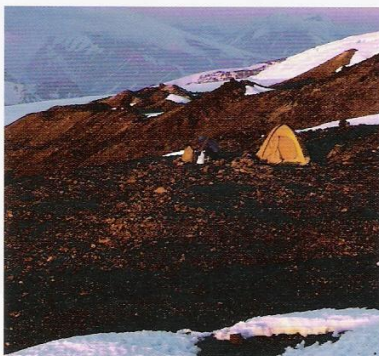
Hores abans, enmig de la més negra de les foscores, havíem superat una rampa de 45°-50° d'inclinació amb el paupèrrim auxili del bastó. El piolet es va quedar al refugi Lo Valdes, per allò de minimitzar el pes. Llavors ja haguéssim hagut de ser conscients que érem al trajecte erroni, però en aquell moment el més important era seguir escalant sense perdre l'equilibri. Destrepar per un terreny tan inclinat i ple d'escates de penitents ens va semblar, com a mínim, una alternativa temerària.

L'horari s'ha escapat, han passat les hores i la nostra intenció de pujar aquest gegant mitjançant l'estil “non-stop” es va diluint lentament, com les ombres incolores de l'albada.

Cinc hores i tan sols hem guanyat mil metres de desnivell! – es lamenta en Jordi.

Malgrat tot fem una pausa, mengem, bevem i reemprenem la marxa per l'aresta horitzontal. Guanyem distància, però no alçada. Caminem com dues ànimes en pena.

Hores més tard el cansament ens venç. En Jordi es ressent d'una mala digestió. El pa de mottlo que vàrem menjar ahir portava més de 15 dies caducat i el del final de la bossa era verd com un sac de peres. És evident que ho hem inten-

Tenda de campanya

tat, però no arribarem molt més lluny. Vàrem sortir ahir al migdia de poc més de 2.000 metres sobre el nivell del mar, ens vàrem passar la tarda descansant i hidratant-nos i a l'una de la matinada hem reemprem l'ascensió sense haver conciliat el son. Volíem guanyar desnivell de manera ràpida però la realitat ha estat ben diferent. Els culpables són els maleïts penitents. Quasi estem a 5.000 metres d'alçada, portem més de 3.000 metres guanyats i són menys de 1.000 els que ens separen del cim. Un cim que avui ja no trepitjarem.

“L'aresta és un immens detritus on totes les pedres semblen tenir vida pròpia”

Mitja volta i retorn a l'agonia. Penitents, penitents i més penitents. Si al menys pogués trencar-los amb el piolet! Però el piolet continua guardat a diversos quilòmetres de distància, a l'habitació de Lo Valdes, i els penitents estan durs com una pedra. “Perquè nassos no ha sortit avui el sol amb la mateixa força que dies anteriors! Si més no trencaríem a l'atzar alguns dels incomptables peons blancs que ens barren el pas”. Les queixes no serveixen per res. Baixem lents, atents, amb passos asimètrics i equilibris amorfs. “No s'acaben mai, penitents, penitents i més penitents. M'agrada molt la neu, però en aquest moment odio amb totes les meves forces els penitents. Veus el final de la barrera? No ... tranquil ... ja arribarà el moment en què donaràs l'esquena a l'últim penitent. Baixo sense pensar més enllà dels propers vint metres. Penitents, penitents i més penitents. Fa 30 hores que sóc despert, segur que quan em posi a dormir ... somiaré amb penitents!